

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за поданням Голови Вищого арбітражного суду України щодо офіційного тлумачення положень статей 7, 10, 11, 21 Закону України “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)”, статей 4, 5 Закону України “Про приватизаційні папери”, статті 16 Закону України “Про приватизацію майна державних підприємств”, статті 13 Закону України “Про підприємства в Україні”

м. К и ї в
20 квітня 1999 року
№ 5-у/99

Справа № 2-10/99

Конституційний Суд України у складі суддів Конституційного Суду України:

Тимченка Івана Артемовича – головуєчий,
Євграфова Павла Борисовича,
Козюбри Миколи Івановича,
Корнієнка Миколи Івановича,
Костицького Михайла Васильовича,
Малинникової Людмили Федорівни,
Мартиненка Петра Федоровича,
Мироненка Олександра Миколайовича,
Розенка Віталія Івановича,
Савенка Миколи Дмитровича – суддя-доповідач,
Селівона Миколи Федосовича,
Тихого Володимира Павловича,
Яценка Станіслава Сергійовича,

розглянув питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за поданням Голови Вищого арбітражного суду України про офіційне тлумачення положень статей 7, 10, 11, 21 Закону України “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)”, статей 4, 5 Закону України “Про приватизаційні папери”, статті 16 Закону України “Про приватизацію майна державних підприємств”, статті 13 Закону України “Про підприємства в Україні”.

Заслухавши суддю-доповідача Савенка М. Д. та дослідивши матеріали зазначеного подання, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. У надісланому поданні Голова Вищого арбітражного суду України порушує питання про офіційне тлумачення положень статей 7, 10, 11, 21 Закону України “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)” в редакції Закону від 15 травня 1996 року, статей 4, 5 Закону України “Про приватизаційні папери” від 6 березня 1992 року, статті 16 Закону України “Про приватизацію майна державних підприємств” від 4 березня 1992 року, статті 13 Закону України “Про підприємства в Україні” від 27 березня 1991 року. Потребу в офіційному тлумаченні цих норм автор подання обґрунтовує практичною необхідністю у з’ясуванні окремих положень законодавчих актів України про приватизацію, яка виникла в процесі розгляду господарських спорів арбітражними судами.

2. З матеріалів подання випливає, що Головою Вищого арбітражного суду України фактично порушено декілька питань щодо офіційного тлумачення положень законів України, зокрема:

— статей 7, 11, 21 Закону України “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)” стосовно компетенції органів приватизації та органів місцевого самоврядування у визначенні способів приватизації майна державних підприємств;

— статей 7, 10 Закону України “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)” стосовно можливості визнання недійсними угод купівлі-продажу в процесі приватизації на

підставі статей 48, 49 Цивільного кодексу Української РСР у зв'язку з порушенням сторонами вимог зазначених статей Закону;

– статей 4, 5 Закону України “Про приватизаційні папери” стосовно відповідності вимогам цих статей господарських операцій інвестиційних інститутів (інвестиційних фондів, компаній тощо) з придбання у населення приватизаційних паперів;

– статті 16 Закону України “Про приватизацію майна державних підприємств” стосовно визначення платіжних інструментів, які могли застосовуватися в 1996 році в процесі приватизації пакетів акцій, що належали державі в майні господарських товариств;

– статті 13 Закону України “Про підприємства в Україні” стосовно визначення можливості вилучення у підприємства частини його основних фондів у разі приватизації.

3. Ухвалою Колегії суддів Конституційного Суду України з конституційних звернень (подань) від 29 грудня 1998 року відмовлено у відкритті конституційного провадження у справі на підставі статті 45 Закону України “Про Конституційний Суд України”.

4. Згідно з пунктом 4 частини другої статті 39 Закону України “Про Конституційний Суд України” у конституційному поданні має наводитися правове обґрунтування тверджень щодо неконституційності правового акта або необхідності в офіційному тлумаченні.

Положення статей 7, 11, 21 Закону України “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)” не потребують такого тлумачення, оскільки не містять суперечностей, на які посилається Голова Вищого арбітражного суду України в поданні.

Стаття 16 Закону України “Про приватизацію майна державних підприємств” стосовно офіційного тлумачення якої заявлено клопотання, не визначає видів платіжних інструментів, які можуть використовуватися під час розрахунків за придбані об'єкти приватизації, а встановлює порядок продажу об'єктів приватизації на аукціоні, за конкурсом. Форми розрахунків за придбане державне майно та платіжні інструменти, які можуть використовуватися в таких випадках, визначаються положеннями статті 21 цього ж Закону, Законом України “Про приватизаційні папери” та іншими законодавчими актами. Таким чином, порушені в поданні питання не

впливають із змісту статті, про офіційне тлумачення якої порушено питання.

Наведене свідчить, що подання не відповідає вимогам статті 39 Закону України “Про Конституційний Суд України”, оскільки у ньому відсутнє правове обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні зазначених норм.

5. Відповідно до статті 14 Закону України “Про Конституційний Суд України” до повноважень Конституційного Суду України не належать питання щодо законності актів органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, а також інші питання, віднесені до компетенції судів загальної юрисдикції.

Положення статей 7, 10 Закону України “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)”, щодо офіційного тлумачення яких порушено питання, не визначають умов недійсності угод. Наявність передбачених законом підстав для визнання угоди недійсною, зокрема у випадках, визначених статтями 48, 49 Цивільного кодексу Української РСР, встановлюється судом за фактичними обставинами справи. Дослідження фактичних обставин справи і встановлення таких підстав належать до компетенції судів загальної юрисдикції.

Голова Вищого арбітражного суду України просить також дати офіційне тлумачення положень статей 4, 5 Закону України “Про приватизаційні папери” щодо відповідності їх вимогам господарських операцій інвестиційних інститутів (інвестиційних фондів, компаній тощо) з придбання у населення приватизаційних паперів. Тобто фактично порушено питання про законність таких господарських операцій, що належить до компетенції судів загальної юрисдикції.

Необхідність в офіційному тлумаченні положень статті 13 Закону України “Про підприємства в Україні” автор подання обґрунтовує потребою з’ясувати можливість легітимного (законного) вилучення частини основних фондів підприємства в процесі його приватизації. Тобто в поданні фактично порушено питання про законність дій органів приватизації щодо вилучення в процесі приватизації підприємств частини основних фондів, які їм належать.

Встановлення законності певної господарської операції, угоди, акта чи дій органів державної влади пов’язано із з’ясуванням фактичних обставин справи і належить до компетенції судів загальної юрисдикції. Таким чином, порушені в поданні питання не можуть бути предметом розгляду в Конституційному Суді України.

6. Відповідно до статті 11 Закону України “Про арбітражний суд” Вищий арбітражний суд України діє у складі пленуму, президії та судових колегій по розгляду спорів та перегляду рішень, ухвал, постанов. Право на конституційне подання з питань офіційного тлумачення Конституції України та законів України від імені Вищого арбітражного суду України належить пленуму Вищого арбітражного суду України, а у період між засіданнями пленуму - президії Вищого арбітражного суду України.

З матеріалів подання не вбачається, що питання щодо необхідності офіційного тлумачення зазначених положень законів України Конституційним Судом України розглядалося на засіданнях цих органів.

Здійснення таких повноважень одноособово Головою Вищого арбітражного суду України не передбачено статтею 41 Закону України “Про Конституційний Суд України”.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150 Конституції України, статтями 14, 39, 41, 45, 46, 50, 93 Закону України “Про Конституційний Суд України”, Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за поданням Голови Вищого арбітражного суду України щодо офіційного тлумачення положень статей 7, 11, 21 Закону України “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)” та статті 16 Закону України “Про приватизацію майна державних підприємств” на підставі пунктів 1 та 2 статті 45 Закону України “Про Конституційний Суд України” – відсутність встановленого Конституцією України, Законом України “Про Конституційний Суд України” права на конституційне подання, невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України та Законом України “Про Конституційний Суд України”.

2. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за поданням Голови Вищого арбітражного суду України щодо офіційного тлумачення положень статей 7, 10 Закону України “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)”, статей 4, 5 Закону України “Про приватизаційні папери” та статті 13 Закону України “Про підприємства в Україні”

на підставі пунктів 1 та 3 статті 45 Закону України “Про Конституційний Суд України” – відсутність встановленого Конституцією України, Законом України “Про Конституційний Суд України” права на конституційне подання, непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

3. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною і не може бути оскарженою.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ